

## Decima distinctio

**D**e quibus quibus prius asserueris **lviii.**  
benedictione dedit. **lx.**

**D**e hoc quod hyrūdines semper solita re-  
petant habitacula. **lx.**

**D**e cytonia propter adulterium occisa. **lxi.**

**D**e anulo conradi ipso in tesore repperio

**D**e aquis in sanguine uersis **lxii.**

et piscibus earum. **lxiii.**

**D**e bubalis quod custodem suum interfecerunt.

**D**e lupa que scolarem interfecit **lxiiii.**

in carpania. **lxv.**

**D**e homine cuius omnes liberos lupi  
suffocauerunt. **lxvi.**

**D**e lupo qui puellam traxit in nemus  
ut os de gutture socii erueret. **lxvii.**

**D**e bufone qui persequutus est theode-  
ricum cognomento sanctum. **lxviii.**

**D**e bufone qui in phrya bibuli sacerdo-  
tis repperitus est. **lxix.**

**D**e bufone qui repperitus est super altare  
iudeorum cum celebrarent scenophagia.

**D**e serpente qui vulnus  
satellitum luit et sanauit. **lxx.**

**D**e matrona flandrensi que serpente  
in orbita bibit et in partu eundem effudit.

**I**tem de muliere cui dormienti **lxxii.**  
serpens per os ingressus est et per partum  
egressus. **Explicit capitula.**

**Quid sit miraculum. A quo uel a quibus  
fiant. In quibus. Et sic de miraculorum.**

**Capitulum I.**  
Non sine ra-  
tione post  
sacramen-  
tum corporis  
christi tracta-  
tum suscipere  
de miracu-  
lis: quia

qui digne illud conficiunt uel eo par-  
ticipant. non nunquam gloria miraculo-  
rum illustrantur. Licet enim omnia que  
in superioribus distinctionibus dicta  
sunt satis sint miraculosa. actamen  
in presenti distinctione aliqua de rebus  
miraculosis dicere proposui. Et bene  
hoc fieri arbitror in distinctione deci-  
ma: eo quod egiptus decem plagis ualde  
miraculose sit percussa. **Quid est  
miraculum? Mo** Miraculum dicimus.  
quidquid sit contra solitum cursu na-  
ture unde miramur. Sed in causas  
superiores miraculum nichil est. **Adi.**  
A quo uel a quibus fiunt miracula?  
**Mo** Miracula fiunt deo auctore. sed in  
quod in psalmo legitur: tu es deus qui  
facis mirabilia. fiunt etiam miracula  
tam per malos quam per bonos. De bo-  
nis questio non est. de malis uero sal-  
uator dicit in euangelio: multi dicunt  
in illa die. domine. nomen in nomine tuo  
prophetauimus: et in nomine tuo de-  
monia eiecimus. et cetera. Quibus tamen  
dicit. nescio qui estis. **Quid est cau-  
sa miraculorum? Mo** Causa multi-  
plex est: nichilque inexplicabilis. Aliqui  
deus miracula operatur in elemen-  
tis: ut mortalibus ostendat suam po-  
tenciam. Aliqui genera dat linguarum  
sive spiritum prophetie: ut manifestet  
suam sapientiam. Aliqui gratiam  
dat sanitatum: ut suam magnam nobis  
reuelet misericordiam. **Mo** In quibus  
fiunt miracula? **Mo** In hominibus.  
in elementis igne scilicet aere aqua et  
terra: in auidibus piscibus animalibus  
et reptilibus. Que ut magis tibi fiant  
nota: aliqua de singulis tibi subiungam

exempla. De sanctis uero qui nostris  
fuere temporibus miracula plurima  
tibi dicere possem: sed scripta aliorum  
silentium michi imponit. Aliqua tibi  
referam unde satis miraberis. Nos  
tris enim contigit temporibus quod se  
quitur. *De uirgato qui ista una hora  
ab iherusalem translatus est in diocesi leodiense*  
**I**n diocesi leodiensi uilla que .ii.  
elselo dicitur. laicus quidam habita  
bat religiosus nomine uirmandus.  
matris uirmandi monachi nri a quo  
nomen traxit auunculus. Hic tempe  
quodam peregrinationis gratia. cum  
quibusdam prouincie sue hominibus  
iherosolimam profectus est. In die uero  
pasche cum post sollempnia missas  
se ad reditu illi prepararent: eisq; p  
dictus uirmandus ut homo deuotus  
suaderet dicens. conueniens est fratre  
ut in hac sacratissima die quiescentes.  
omnes horas peraudiamus: psuade  
non potuit. Festinantibus eis ad por  
tu ipse remansit: omniaq; diei illius  
officia peraudiens. solus post eos die  
sequenti iter arripuit. Cui persona  
magne reuerencie in equo occurrens.  
atq; salutans. ait. Cur sic bone homo  
solus incedis uel unde uenis? Respon  
dente eo ab iherosolimis uenio. et sic  
atq; sic michi contigit: ille protinus  
subiit. Ascende et sede post tergum me  
um. bene insequemur socios tuos. Quid  
cum fecisset. eadem die iuxta predictam  
uillam eum deposuit dicens. Cognos  
cis ubi sis? Dicente illo. prouinciam quidem  
agnosco. sed quid circa me agatur ig  
nor. Eques adiecit. Quia xpm hono  
rasti: idcirco missus sum ut te reducere

rem. Ecce domus tua: uade et enarra  
mirabilia eius que circa te gesta sunt.  
Quem cum noti eius uidissent. dixisset  
q; ubi sunt socii tui: respondit. Hodie  
sum in iherusalem. et reliquerunt me  
heri ibidem: precedentes me. Et non  
crediderunt ei dicentes. Senex iste delirat.  
Qui statim conciuu subsannacoem  
declinans. cum pecunia que ei superat  
et gratia celestis uectoris. limina be  
iacobi apli petiuit: et antequam socii ei  
redirent ipse rediit. Duplex ergo testi  
monio glorificatus. peregrinorum  
uidelicet q; in pascha in iherusalem  
sit relictus. et conciuu q; die sequenti  
in elselo sit uisus: ab utrisq; magnifi  
catus est dñs. tanta mirabilia ubiq;  
diuulgantes. Audi nunc aliqua de p  
sonis ordinis nri miracula. *De mo  
nacho idota qui in sompnis accepit gra*

**R**elacione *na pndandi. iij.*  
quorundam abbatu ordinis nri  
didici quod dicturus sum. Monachus  
quidam per uisionem nocturnam in ce  
leste templu se transpositu uidit: in  
quo alba et stola indutus coram dño  
euuangelu legit. Erat enim dyaconus  
et idota. Qui cum legendi benedicti  
one postulasset a dño: huiusmodi  
responsu accepit. Ab hac hora habe  
as scienciam atq; uirtutem predican  
di uerbu dei: quocumq; tibi iur  
tum fuerit. Lecto uero euuangelio eu  
gilans: intellexit q; sompniu esset.  
Miratus tamen de tam manifesta vi  
sione dicebat intra se. Hodie lecturus  
es euuangelu ad missam. si eiusdem co  
loris inuenieris stolam qualem i celo  
uidisti. uera est uisio. Flutu uero fcm

est dei. ut a sacrista stola consimilis expo-  
neretur. **M**ox quasi de uisione certifica-  
tus: quid uiderit abbati exposuit. **A**  
quo iussus loqui uerbu dei usq; hodie  
ipremeditate tam excellenter et tam  
efficaciter illud proposuit: ut omnes  
suos auditores in stupore conuertat.  
**A**lys siquidem temporibus nullius  
est litterature. **N**o. **M**iraculu salo-  
monis qui in sompnis sciencia accepit  
in isto resultat. **N**o. **D**eus em sciencia  
arū dñs est: aly sciencia miraculose  
ut dictū est conferendo: alys non mi-  
nori miraculo habitū subtrahendo.  
**De clerico qui per immutionē lēturā  
perdidit et cursū anno reuoluto im-  
mūto sanguinē recepit eandem. iii.**

**A**bbas de lapide scī michaelis. **o**  
tempore capli generalis per hē  
mentode transiens casum mirabilem  
minis ibidem recitauit. **F**uit apud nō  
inquit clericus boue ad modū lētera-  
ture. **H**ic cum die quadam in uena  
sanguinē minueret: sic omnē scip-  
turarū scienciam perdidit. ut eam p  
sanguinē effudisse uideretur. **L**iterā  
ab illa hora non cognouit. latini ser-  
monis nec unū quidē uerbu intelligē  
uel proferte potuit. **E**t ut nouitris pri-  
uationē sensus non fuisse in causa. s;  
diuinā potentia: oīm rerū prius ha-  
bitarū plene retinuit sciencia. **Q**ui  
cum tam mirabilem litterature sue  
iacturam cum dolore multis exposu-  
isset: quidam ei suauiter dicens. **A**nno  
reuoluto. eodem die et eadem hora iter  
minuas: forte subtracta recupies. **Q**uod  
cum fecisset: sciencia pristina recepit.  
**A**d dñs factū est illud sicut ex pordencia.

et est mirabile in oculis nostris. **A**lys  
etiam per alios dñs tribuit gratiam  
sanitatum. **De conuerso eberbaco cui  
tactu infirmi sanabantur. v.**

**I**n eberbaco conuersus quidam erat  
homo simplex et bonus: etatis decrepi-  
te. **H**uic dñs tantam contulerat gra-  
tiam: ut tactu manus eius diuerse in-  
firmitates fugarentur. **Q**uod ubi se-  
cularibus compertum est: ex utroq;  
sexu tam diuites qm pauperes. grā  
sanitatu ad monasteriū confluentes:  
uirtutem benedictionis eius seuserunt.  
**E**x quorū concursu uidens abbas fra-  
trum quietem turbari et domū in  
expensis non modicu grauari: eidē  
conuerso ne alicui seculari de cetero  
manus imponeret precepit. **E**t cessa-  
uit ex illa hora in eo uirtus miraculo-  
rum. **H**ec michi ante hoc biennū cū  
essem in eberbaco. a monachis neta-  
ta sunt. **E**go uero uicu sanctū adu:  
et cum rogassem eum ut pro me ora-  
ret. simpliciter respondit. **C**otidie  
oro pro te et pro toto mūdo. **N**ouit  
**Q**uibus operibus meretur tanta  
gratia. **N**o. **E**xemplo respondeam  
tibi non uerbis. **De monacho cōcep-  
tore tpatuū cui tactu uestimētorū  
infirmi sanabantur. vi.**

**R**etulit nobis nuper abbas qui-  
dam ordinis nri. de quodā monacho  
cui tanta a dñō concessa est gratia:  
ut uirtute uestimētorū eius multi  
sanarentur. **S**epe si tamen adhuc  
uiuit. dum fratres uestes eius indu-  
ūt. uel cingulo se cingūt: sanantur.  
**Q**uod cū tempore quodam abbas  
eius considerasset. nec aliquid specta-

lutatis in eo uidisset. hys uerbis eum  
secretius allocutus est. **D**ic michi fili:  
que est causa tantorum miraculorum?  
**R**espondit ille. **N**escio dñe. **N**ō plus  
ceteris fratribus oro. non plus ieiunio.  
non plus uigilo. non plus laboro. s;  
unū scio. q̄ me extollere non potest  
prosperitas. neq; frangere aduersi-  
tas: siue de persona mea sit siue de  
alio. **C**ui cū dixisset abbas. non te  
turbauit q̄ miles talis nuper gran-  
diam nr̄am incendit: respondit. **N**ō.  
**T**otum esñ deo cōmisi. **S**i modicum  
habeo. cū gratiarū accipio actione:  
si multū iterū gratias ago. **E**t cog-  
nouit abbas q̄ causa tante uirtu-  
tis esset amor dei. et contemptus re-  
rū terrenarum. **S**ancte uirtutes  
fides uidelicet spes caritas iusticia.  
humilitas. obedientia. zelus disci-  
pline. atq; compassio. sepe gloria mi-  
raculorum remunerantur: sicut sub-  
sequentibus exemplis declaratur.  
**De rustico fornicatō mīchisō i hēmerwīch**  
**ex p̄sē iacobū liberato. Vii.**

**T**urta coloniam due generationes  
rusticorum inter se graues satis ini-  
urias exercebant. **E**x quibus una in-  
firmior. in castrū uicinū hēmerwīch  
se transtulit. **D**e quo partem aduer-  
sam satis dampnificans. ann die qua-  
dam unū ex eis cepissent: uolentes tres  
ex eis aliquid pecunie ab illo extorq̄-  
re. dicebant. **S**i non dederis nobis pe-  
cuniam: puniemus te. **Q**uibus ille  
respondit. **T**res oculos habeo: emite  
ex eis cuneos et comedite. quia nichil  
amplius habebitis. **F**idemq; habēs  
in deo et in sancto iacobo. subiecit.

**Q**uinq; marcas domi habeo i cista  
mea et calceamenta noua. quibus  
limitia petam sancti iacobi. nō uobis  
dabo illam pecuniā. **I**n die sancti  
stephani profecturus sum: et ante  
ortum diei a uobis recessurus. **M**i-  
rantibus eis uerborū eius constan-  
tiam. duos illi compedes iposuerūt.  
et in fornacem illam mittentes. octo  
uitas nocte illa ad custodiendū. ei  
deputauerūt. **Q**uem semel ac secūdo  
interrogantes utrū adhuc ibi esset: ille  
tot uicibus respondisset etiam ad-  
huc sum hic: tertio eadem sciscitantib;  
nichil respondit: quia uirtus fidei  
iam illū clausa fornace eduxerat. **D**e  
spe in superioribus multa dicta sūt:  
uirtutem uero caritatis sequentia  
deklarabunt. **De abbate qui i caritate**  
**a mōcho suo amonitus carnes pedit**

**A**bbas quidam ordinis nr̄i. **Viii.**  
monacho suo infirmo p̄cepit  
in caritate carnes manducare. **I**lle  
mor̄ obediens licet inuitus: abbati  
respondit dicens. **E**t ego uos rogo  
in caritate eadem: ut meū illas come-  
datis. **Q**ui statim deprecanti cōsen-  
situs reledit: morsellū de sartella tu-  
lit et comedit. **S**equenti die si bene  
memini in ecclesiam ubi homo qdā  
a demouo uerabatur deuenit. **R**oga-  
tus a circumstantib; ut eū adiuua-  
ret: abbas uero in hec uerba prorupit.  
**A**diuro te tūmūde spiritus in ea cari-  
tate qua pridie propter monachū  
meū carnes comedi. ut ex eas ab hoc  
hominē. **Q**ui mor̄ ad idē uerbum  
erexit et fugit: ac si caritatis mēdiū  
sufferre non posset. **Q**uantum deo

caritas placeat: ex uicio inobediencie plenius ostenditur. *De monacho qui carne fetidū cepit comedere cū abbi suo obedire nolleret ad esū carniū. ix.*

**A**lius quidam abbas cū haberet monachū infirmū, ut ad recuperationē uirū carnes comederet pcepit: sed ille pertinax nimis precipienti nō acquieuit. *Ut autem dñs ostenderet meliorem esse obedientiam qm̄ stultitiā uictimas: inobediens monach⁹ mori in tabiem uersus in agrū cucurrens, ubi canē mortuū inueniens, carnes eius fetentes auidiissime comedere cepit. Et quia in carnib⁹ peccauit: i carnibus punitus est. Quid postea de eo actum sit ignoro. Hec duo miracula michi narrauit magister iohes decanus aqueuis, asserens sibi illa ueraciter recitata. Audiant hec monachi et obediant: neq; in conditam abstinentiam caritati preponant. Aliud adhuc referam exemplū, per quod cognoscas qm̄ bona sit uirtus caritatis, et qm̄ periculosū sit uiciū inobediencie. *De sciā a demonio liberata et ab eodē ob inobedientiam confracta.**

**N**obilem quādam sciām. *x.*  
In Saxonia dyabolus obsidens, durissime uexauit. Quam dum pro remedio sanitatis ad diuersa scōrū limina ministeriales eius duxissent die quadam sacerdos quidam superueniens forma quidem despectus, sed gratia dei peditus: uexationi illius compassus est. Et multa eū caritate dñm exorans, demoniū eiecit: feminā sanitati restituens. Cui tēdie in mandatis ut per dies triginta i

eodem loco manens cotidie cōmunicaret: et singulas horas canonicas predictorū dierū peraudiret. Quod cum fecisset nouem diebus, nichil sui deinceps suspicantes abduxerūt eā. In uia turbite impulsā in armo atq; detecta sic totaliter confracta est a dyabolo: ut omnia eius membra humanis uisceribus similina apparerent. *Quae fuit causa pene tam crudelis? Inobediencia. Simile habes in dyalogo sã gregori de quodam clerico obsesso, et a sã benedicto liberato. Cui cū pcepisset ne umq̄m ad sacros ordines accederet, et ille post multos annos transgressor existeret: mox eū dyabolus inuasit tam diu uexans donec spiritū eralaret. De demone quē albertus schothart ioculariter eiecit. xi.*

**A**bbas de nuenburgh que est abbatia ditissima nigri ordi⁹ in Saxonia: nuper per nos transiēs, retulit nobis miraculum de curaciōe cuiusdā obsesse iocūdiſsimū. *Et inquit apud nos milles quidam religiosus albertus nomine cognomēto scothart. Hic ante conuersionē in armis erat tam strenuus, in milia tam nominatus: ut pene om̄s nobiles terre nr̄e certatim sua munera, detratia uidelicet et uestimenta preciosa dirigerent: quatinus illum sibi associarent. Die quadā dum quedam puella duodecim annorū cuiusdam militis filia, in quadam sedens ecclesia exorzaretur: i risum resoluta clauauit. Ecce amicus meus uenit. Requiritibus de*

quo diceret: respondit illa. Bene uidebi-  
tis eum. Dicebat enim de predicto milite:  
qui eadem hora satis remotus fuerat  
ab ecclesia. Qui quanto plus propin-  
quauit: tanto plus illa exultauit. Et  
cum ecclesiam intraret: illa ei assur-  
gens et manibus plaudens. salutauit  
eum dicens. Ecce iste est amicus me-  
us: cedite. sinite illum appropinquare.  
Erat enim indutus uestibus purpure-  
is atque cultellatis. Qui cum accessisset  
ad eam. et dixisset ad illam. sum ego  
amicus tuus. Respondit per os puel-  
le dyabolus. Etiam amicus meus op-  
timus. omnem enim uoluntatem meam  
facis. De quo uerbo miles satis tur-  
batus est: licet dissimularet. Subri-  
dens tamen sic ait. Tu demum stultus  
es et fatuus. Si prudens esses nobiscum  
ad torramenta pergeres: in quibus  
homines capiuntur et occiduntur. Ut quid  
sine causa ueras puellam hanc ino-  
cuiam que non peccauit. Dicente dy-  
abolo. si uis ut tecum pergam sine  
ut intrem in corpus tuum: respondit  
miles. Certe non intrabis in me. Et  
dyabolus. Concede ut sedeam in sella  
tua. Quod cum negasset. petiuit in a-  
liqua parte equi uel feni: que omnia  
negata sunt ei. Ad quem rursus dy-  
abolus. Non possum pedes currere: si  
uis ut tecum uadam. aliquem michi  
saltem locum concedas circa te. Si ni-  
les uero puelle compassus: ait demo-  
ni. Si illam uolueris deserere. concedam  
tibi unam lingulam pallii mei. tali co-  
ditione ut in nullo me ledas: et tam-  
diu michi adhaereas quam diu torname-  
ta quero. Quando tibi precepero: vo-

na tua uoluntate sine contradic-  
tione recedes. Et iurauit ei dyabolus dicens.  
Non te ledam sed promouebo. Erans  
que de puella lingule pallii eius inse-  
dit: mirabili motu se prodens. Ab  
illa hora tantum glorie in tornamen-  
tis militi accessit: ut quos lancea  
decere uellet deceret. quos capere ca-  
peret. Cum eunte ibat: et cum loquente  
loquebatur. Quando prolixius in  
ecclesia orabat: dicebat. Modo mur-  
muras nimis. Quando aqua benedic-  
ta se aspersit: iterum aiebat. Vide ne  
me tangas. Cui miles. Si una gut-  
ta te tetigerit: non michi placebit.  
Tempe illo quo crux predicabatur. cum  
miles intraret ecclesiam. gracia sig-  
nationis: dyabolus illum retrahere  
nihilus est. Quid hic agis? Respondit  
miles. Deo propono seruire: et tibi  
renunciare. recede ergo a me. Hec di-  
cente milite: respondit sathan. Quia  
tibi in me displicuit? Numquam tele-  
si: sed durauit. Per me gloriosus factus  
es multis. Attamen tecum manere non  
potero nisi consencias: quia hoc pro-  
misi. Tunc miles. Ecce crucem iam  
suscipio: et ut illico nunquam reuer-  
sus recedas a me. in nomine crucifixi te  
adiuro. Et reliquit eum dyabolus.  
Qui mox cruce signatus mare tra-  
nsiit: ubi duobus annis christo militans  
reuerlus hospitale magnam atque di-  
tissimam peregrinis et pauperibus  
edificauit. Habebat enim annuatim  
in redditibus plus quam trecentas libras  
argenti teste prefato abbate. In quo  
hospitali usque hodie cum uxore sua in  
habitu religioso membris christi seruit.

## Decima distinctio

religiosorum omnium maxime ordinis nostri  
susceptor: deuotus. Quibus in loco di  
cere solet. *Vos domini abbates et uos mo  
nachi non estis sancti. nos milites to  
namentis operam dantes sancti sumus:*  
quia demones nobis obediunt: illos quod  
eiimus. *Mo* Nesciui demones sic uo  
culariter eici posse. *Mo* Non locus  
sed uirtus compassionis illi erat.  
Quantum apud deum posuit caritas atque  
fraterna compassio: subiecto declarat  
miraculo. *de theoderico milite de rulant  
qui in fluxu sanguinis laborans sarcinatos  
miraculose fugauit. xii*  
**H**ater walterus monachus in  
hemmenrode referre solet miraculum  
mirabile: cui se inter fuisse memorat.  
Cum peregrini in prima expeditione  
obsiderent ciuitatem acharon. contigit  
quadam die ut egressi sarcinatos ma  
nu uolenta propellerent christianos in  
castra sua. Erat autem tunc ibi miles  
quidam iuuenis theodericus nomine:  
frater domini cononis de rulant qui ad  
huc uiuit. Is fluxu sanguinis adeo  
laborabat et infirmabatur: quod in lecto  
suo non per se sed in linteamine uer  
tebatur. Hic audito strepitu et clamo  
re fugientium: interrogauit quid hoc  
esset. Et cum audisset rem. iussit sibi  
afferri arma sua: et se armari in lecto  
sedendo. Tandem strato dextrario suo  
et accinctus ense iussit se leuari super  
equum suum: et fluebat sanguis etiam per  
sellam. Accepta quod lancea exiit dicens  
Deus adiuua me et sancti sepulchrum.  
Cum tanta uehementia prorupit in sar  
cinos transiens et circumgians. pau  
ciens et propellens: quod omnes christiani

animati et confortati sunt per eum  
solum: adeo quod eiecerunt hostes a castris.  
Quo facto rediit ad lectum infirmita  
tis sue: et tertia die mortuus est. Au  
di nunc de iusticia miraculi satis glo  
riosum. *de milite cuius uinea collecta  
ob perfectionem decimarum repleta est*

**M**iles quidam *miraculose. xiii.*  
in dandis suis decimis tante erat  
denotionis ac iusticie. ut ei summum esset  
studium illas soluere sine mora sine do  
lo sine ueracione. Habebat autem  
uineam quadam que circa decem car  
ratas uini annuatim facere solebat.  
Tempe quodam ut post patuit ma  
gis ex dei dispensatione quam ex aeris  
intemperie. postquam collectum est ui  
num expressum: una tantum inuenta  
est carrata. Quo audito miles sermo  
suo uerbum memoria dignum respondit.  
Quod meum erat inquit michi dominus tu  
lit. ego illi portionem suam non aufer  
cam: uade et da sacerdoti carratam  
hanc pro decima. Quod et factum est.  
Eodem tempore militis germanus  
sacerdos quidem iuxta predictam vi  
neam transiens. eam uis uideret  
uidit: mox quod ad fratrem intrans  
de negligentia illum arguit dicens.  
Quare nondum collecta est uinea ue  
stra? Respondente illo dum collecta est:  
sacerdos subiunxit. Nequaquam: iam  
illam plenam uidi. Quod est et  
inuentum: nec unquam aliquo anno  
uberiores fructus fecit quam in illo.  
Hec nobis eodem tempore recitata sunt:  
et satis doleo quod nomen militis sue lo  
ci non retinui. Aliud tibi referam de  
humilitate miraculum satis magni.

*de conuerso cuius oratione olla confracta mi-  
raculose repata est. xiiii.*

**H**ic in heineuade conuersus  
quidam nomine euerhardus. custos  
medie porte. Is aliquando egressus cum  
fratribus carpentariis tempore hye-  
mis in siluam: eorum utensilia custo-  
diebat et cibaria preparabat. Una  
dierum cum solito tardius surrexisset  
ad uigilias. egressis fratribus ad  
laborem. ipse orationes suas accelera-  
bat: ut illis pulmentaria tempesti-  
uius preparare potuisset. Inter ora-  
diem apposuit ollam exani foco:  
sed aquam oblitus est infundere.  
Post horam olera impositurus in-  
uenit ollam candentem: subito quod  
turbatus et factus sine consilio. ut  
subueniret olle aquam frigidam  
infudit. At illa ut sue nature est.  
dissiliendo statim confracta est. Illa  
uero ollam in qua laborantes procu-  
raret non habens. genua ad oratio-  
nem flexit: et cum lacrimis deum  
suppliciter implorauit. ut misericordi-  
am et consilium sibi daret: quatenus  
pro nomine suo laborantes specta-  
to non priuarentur edulis. Deus  
dñs humilitatem ministerij eius ac-  
tendens: orationem eius exaudiuit.  
Qui surgens ab oratione. ollam eandem  
iuxta se integram stare conspexit.  
Gracias igitur deo agens. ollam acci-  
puit aquam infudit ignibus admo-  
uit olera imposuit: et ea quam ueloci-  
us potuit comedit. Quibus sufficien-  
ter decoctis. horam terciam signauit:  
et fratres oratione completa ad resi-  
ciendum conseruauit. Post refectionem

autem professi sunt: quia toto illo  
tempore quo ibi demorati fuerant. tam  
bona olera non comedissent: simul  
et mirati sunt. quod citius solito terciam  
signasset: cum ille ex diuerso ipsos  
indignantem putasset. quod tardius so-  
lito eam pulsasset. Admirum in decore  
tunc illa horam sibi plurimam preterisse  
crediderat. quia diuine cooperatio-  
nis inestimabilem dispensationem  
non plene sentiebat. De obedientia  
uero subiugam miraculum: iam modo  
excellencius. *de conuerso ob cuius obe-  
dientiam pisa in agro sicca uersa est.*  
in prefata domo conuersi. xv.

**P**isa messuerant. Que dum ad  
siccandum sparsa iaceret in agro: ue-  
nerunt ibidem conuersi ad priorem di-  
centes. Nisi totus coniectus ortus  
exeat nec non et infirmi. pisa quod  
uerant: tota peribit. Timebant  
enim pluuiam imminere. Et precepit  
prior omnibus qui ire possent. ut se  
prepararent. Mox ex infirmitatibus  
conuersorum frater quidam simplex  
exiens. ex multo feruore obedientie  
ante omnes festinabat: et cum illi  
agro in quo pisa iacebat propinquas-  
set. illa mirum in modum in oculis eius  
per diuersa loca se uertebat. Quod ubi  
uidit: deo gratias agens rediit. Cui  
prior occurrens ait. Cur reuertaris  
frater? Respondit ille. Dñe non est  
necesse ut procedatis: quia pisa tota  
hinc uersa est. Quis inquit uertit il-  
la? Respondente humiliter conuer-  
so. ille qui bene facere potuit: prior  
ut ita esse comperit. non absque mul-  
ta admiratione cum conuerti reuersus

est. **No** Jam non ambigo quia mag-  
na sit uirtus obedientie: que tanto  
miraculo remuneratur. **Mo** Sicut  
deus obedientiam in subiectis: ita ze-  
lanti discipline diligit in prelati. **De**  
**sophia abbissa cui tenuis ceruicia**  
**in uenene uersa est in uinu. xvi**  
**T**omo sanctimonialis ordinis nri q  
abbati nro comissa est anno preteito  
abbatissa quedam defuncta est: noie  
sophia. Hec tam feruens et ta rigida  
fuit circa disciplinam: ut sorores sepe  
turbate quod erat uirtutis uiciu iu-  
dicarent. Hinc aliquando tenuis cer-  
uicia est in uinu conuersa. Quam  
etiam angelus qm quadam nocte  
cum de matutinis exiret cu laterna  
anteibat. Hec duo miracula in  
extremis confessa est abbati nro dno  
henrico. Hic cum canonicus esset in  
ecclesia hincensi. et ipa sanctimoni-  
alis in qe kuthen que est domus ni-  
gri ordinis. deo inspirante ille relic-  
tis omibz conuersionis gracia ad  
domu nram uenit: et ipa pro eius  
perseuerancia quanto intentius po-  
tuit dno supplicauit. Pauca diebz  
elapsis cu a fratribus suis carnalibz  
ui fuisset reductus. ante habitus sus-  
ceptionem: ipa iam desperans dimi-  
sit oratione. Quam ipe mox i somp-  
nus qb hoc arguens. et ut omillas ora-  
ciones reuinceret amonens. adiecit.  
Prima missam meam audies in or-  
dine cisterciensi. Quod ita dei nutu  
factu est. Nam ipe ad nos rediit. et  
ipa habitu mutauit: sicq in mote  
sce walburgis ubi tuc priorissa fuit  
prima eius missam audiuit. Sicut

autem deus bonis et amara queq  
cum granatu actione gustantibus  
conuertit in dulcedine: ita aliquando  
ingratis dulcia in amaritudine. **De**  
**pistrice blasphemate cuius pasta in**  
**finu uersa est. xvii.**

**C**um post confirmatione octo-  
mis in regno tanta esset habundancia  
annonie. ut in episcopatu coloniensi  
maltru quicq uel sex denarijs multo  
tempore uenderetur: contigit in qua-  
dam eiusdem dyocesis uilla cuius no-  
men exadit miraculu dignu me-  
moriam. Pistrice quedam panes ad  
coquendu formaueat. Et qa tempe  
habundantie pistores modicu lucra-  
tur: illa comota clamauit ad pueru  
suu. Mictanus hunc finu in dubi-  
nu. Iusto dei iudicio finu est ei scdm  
uerbi suu. et pasta pulcherrima p  
dedicatione conuersa est in finu. Ex-  
trahentes uero panes cu reperissent  
forma non substantia. extrinuit: et  
finu fimo miscens tantu miraculu  
celare non potuit. Marcianus  
monachus noster tuc temporis cel-  
lerarius partem unius panis no-  
bis attulit: quem curiosius conside-  
rantes nichil in eo uidimus nisi fi-  
nu conglutinatu. Valde eni celebre  
finu est hoc miraculu tempe eodem.  
Sepe eni deus homines in ea re qua  
peccant punit. Verbi gracia. **De**  
**ottone de schoneburg qui p totam**  
**quadragesima cinis coedit et p pascha**

**N**obilis uir octo **ut uela neq. xviii**  
**De schoneburg patre suo exis-**  
**cente ex illa parte maris in seruicio**  
**dni: ipse inique egit contra dnm et**

aduersus seruum eius parentem propium.  
**N**am sicut ipse suis auxiliarius condix-  
 erat. cures quidem quod iam dicto cas-  
 tro attineret dolose quasi aliquid cum  
 eis tractaturus. capere et exactionem  
 in eos facere proponebat. Qui cum  
 puniti fugissent: uxores eorum et  
 liberos spoliavit. Et quia tam iniquus  
 egit contra suos: dominus plaga insana-  
 bili illum percussit. Addita est et pe-  
 na mirabilis. Nam in preterita qua-  
 dragesima. tantum appetitum habuit  
 carnes comedendi: ut non solum eis  
 non carere uellet. imo etiam cocum  
 suum ad comedendum illas secum vi com-  
 pelleret. Quas cum pertinacius man-  
 ducasset per totam quadagesimam  
 usque ad sextam feriam ante pascha.  
 dixerunt ei quidam. Domine. hodie dies  
 est dominice passionis. dies christiane afflic-  
 tionis: hodie carnes omnino come-  
 dere non licet. Quibus respondit. E-  
 go hodie comedam sicut hactenus  
 comedi. **Miracres.** In ipso sacratissimo  
 die pasche quando carnes benedicuntur:  
 et fidelibus per sacram communione  
 illas comedere licentia datur: ipse illis  
 ob predictam transgressionem iusto dei  
 iudicio uelari non potuit: piscibus  
 deinceps utens usque in diem mortis  
 sue. **Mo.** Justus est dominus. **Mo.** Ad hono-  
 rem domini saluatoris de eius sacra yma-  
 gine aliqua subnectam exempla:  
 deinde ueniam ad elementa. **De**  
**crucifixo apud sanctum goarum vulne-**  
**ratum de quo sanguis exiit. xxx.**

**T**empore discordie inter othone  
 et philippum in oratorio sancti  
 goaris confessoris quod situm est in

territorio treuerensi. et est firmissi-  
 mum. tamen propter situm loci. tum propter  
 structuram: provinciales se suaque  
 transfuderunt. Quo cognito wernerus  
 de bo lant uir potens et diues. cum ad  
 expugnandum illud arietes machinas  
 que applicuisset. nec tamen profecisset:  
 ymaginem crucifixi ligneam huius qui in  
 turis erant contra hostes in quadam  
 fenestram posuerunt. sperantes quod ob  
 illius uenerationem loco parceretur. Qui-  
 dam uero ex balistariis de cruce non  
 curans. imo locum illam indignas  
 telum misit: et sacram ymaginem in bra-  
 chio profunde satis vulnerauit. **Mox**  
 mirum in modum antiqua renouatur  
 miracula: et ad instar uene humane  
 sanguis de loco vulneris cepit stilla-  
 re. Timore tanti miraculi postea pre-  
 dictus wernerus cruce signatus est.  
 Audiens tanta mirabilia dominus philip-  
 pus octoburgensis locum adiit: de rei  
 ueritate inquisiuit. Cui cum ab omnibus  
 hoc quod predictum est diceretur: iude-  
 us qui tunc casu affuit abbatem in  
 partem traxit dicens. Vere domine: ue-  
 rissimum est quod audistis. Et sicut ipse  
 michi tetulit: multo amplius delec-  
 tabatur in testimonio intima. Ad-  
 huc telum ibi reueruatur: adhuc uul-  
 nus et sanguinis stigmata illuc ostē-  
 diuntur. Vtrumque abbas noster se  
 uidisse testatur. **Itē de cruce laurentia**  
**ad simile contigit. xxx.**

**C**irca idem tempus octo contra  
 philippum ascendens cum exercitu  
 usque wilsenburgh peruenit. Vbi satel-  
 litibus eius quadam ecclesiam intra-  
 tibis. unus ex illis crucifixum in loco

emmeti positum. tunica linea et cū  
multo studio consuta tertium uidit  
et concupuit. Quam cū manu nō  
posset attingere: lancea misus est  
extrahere. Et quia firmiter ymagini  
connexa fuit: in diuersis locis illam  
pupugit. Dñs uero ut sibi factum  
ostenderet quiddā eius ymagini i  
iurie uel contemptus irrogatur: egit  
sua potentia ut de singulis puñtionibz  
sanguis ubertim emanaret. Semel  
eñ adhuc mortalis confusus atq; lan  
ceatus est in terris: et tamen cotidie  
sedens ad dexteram patris se configit  
prophetam conqueritur dicens. Et  
me crucifigit gens tota die. Quāta  
uero pena tales sequatur: sequens  
miraculū declarat. *De furebus qui in  
traiecto crucem furati sunt et suspē*

**A**puđ si. Capl. xxi. *o*  
inferius traiectum hoc anno  
sacrarū in ecclesia sancti Martini fu  
res effringentes: quosdam thesauro  
vna cum cruce preciosissima gēmis  
et auro decorata. asportauerūt. Qui  
cum essent plures duobus crucem cō  
mittentes: ipi cum thesauro abierūt.  
Mane cū tantū sacrilegiū ad noticiā  
episcopi atq; canonicorum puenisset:  
dolentes ualde. maxime de cruce ob  
porione ligni dñici: milites per di  
uersas uias miserūt: qui fugientes  
insequerentur. Hy uero qui crucem  
portabant: per stratam publicam in  
cedebant. Ad quos cum puenissent  
milites: nichil de eis mali suspicantes.  
pertransierūt. Xps uero in quem pec  
cauerūt fures a sensu alienati. gres  
sum fecit: ita ut a strata declinantes

paludem intrarent. nec tamen mo  
tis pedibus procedere possent. Altera  
uero die predicti milites reuersi: cū  
eos pene in eodem loco et maxime lu  
tum calcando uidissent mirati dixe  
rūt. Isti sunt quos heri hic dimisim.  
Ad quos cum unus clamasset. boni  
homines male inceditis. quare non  
ascenditis stratam teritam. Respon  
derūt illi. Bene incedimus: non uos  
sollacitet iter nr̄m. Tunc unus ex mi  
litibus deo inspirante dixit ad suos  
Aliquid istud portendit forsitan rei  
sunt: teneamus illos. Ad quos cum  
descenderent: crucem paludi misert.  
Interrogati uero de furto: responde  
rūt. Nos crucem tulimus. ubi sic fa  
ctus: sed nisi certi de uita simus. nū  
quā illam ostendemus. Quid plura.  
Ducūtur ad episcopū grana crucis  
promittitur immunitas: cruce ostēsa  
reporatur. extra prouinciā conduci  
tur. Et quia iustus iudex nullū pec  
catū relinquit inultū. et sepe peccato  
punit peccatū: permisit ut sequēti  
die iterum ecclesiam infringere:  
in qua capti sunt et suspensi. *Adū*  
Satis euidentis fuit hoc miraculum.  
*Mo* Tanta est uirtus crucis: ut et  
suis contemptoribus ut dictum est  
inferat penam. et uenerantibz illam  
restituat sanitatem. *De matrona  
que sine dolore peperit cū consensu  
daret i mariti signatōe. xxi.*

**Q**um olinerus scolasticus colo  
niensis crucem predicaret in  
flandria. sicut ip̄e nobis retulit: inter  
reliquos signatus est ibi miles dñes  
et honestus. Quod ubi uxor eius cōp̄t:

afflicta est usque ad mortem. Erat enim uicina partui. Ad quam oliuerus consilio mariti ingressus: inter uerba consolationis addidit et hec. Si consilio meo acquiesceris. et uicū tuū xpō militare permiseris: ab imminenti piculo sine dolore liberaberis. Cumq; illa uerbis eius placata fuisset: scolasticus subiecit. Tempore partus ueste mariti tui signata. te contegas: et crucis uirtutem senties. Solebat enim cū maximis cruciatibus parere. Miraxpi clemencia. Instante hora pariendi. illa non in memor consilij. pallio uiri se texit: et pene sine omni dolore partum effudit. Alia de cruce eque miraculosa in sequentibus tibi recitabo: quia ad elementorū miracula festino. **Non** Quot sunt elementa? **mon** Quatuor ignis uidelicet. aer. aqua. terra. De igne elemēto q; superiori ad quod stelle pertinent. primo loco dicendū est. Postea de ceteris per ordinem. **De diuisione solis in tres partes. xxi.**

**A**nno dñi Millesimo ducentesimo sexto. philippo rege celebrante curiam sollempnem cū principibus: signū magnū apparuit in sole. In tres siquidem partes diuisus est: ita ut interualla essent inter partem et partem. ad instar lili tres flores habentis. Quod ubi notari cepit. multi concurrerūt: super tanto miraculo disputantes. Hermānus uero langrauius interpretatus est. q; unus ex principibus imperij eodem anno moriturus esset: nec erat idonea interpretatio eius. Post multā horā conuenerūt patres. et redintegratū

est corpus solare. Abbas karolus uilariensis. nec non et monachus eius wigerus eidem curie interfuerūt. que dicta sunt uiderunt: nobis eodē tēpe uisa referentes. Facta est hec uisio tercio kalendis february. **Item de eclipsi solis in morte philippi regis. xxi.**

**M**ense sequenti scilicet pridie. kalendis martij aliud signū apparuit in sole: non dico miraculosū quia naturale. sed magne rei prenoscitū. Facta siquidem est eclipsi solis tam magna tempe meridianis: ut uix aliquid splendoris superesset. Multi uidentes extimuerūt: dicentes aliquid magni fore uenturū. In luna uero signa non defuerūt: que eclipses magnas solito crebrius passa est. Et si in stellis signa quæris: quod uidi referam. **De stella que uisa est colōmie post meridiem. xxv.**

**P**ost mortem henrici imperatoris cum de successore colonie in palatio tractaretur. post meridiem uisa est stella lucidissima: concurrentib; nobis in curiam episcopi omnes illam uidimus. sed quid portenderet uisio tam insolita scire non potuimus. **Item de stella maxima que apparuit p. solis oct.**

**S**imiliter hoc anno **casum. xxvi.** per duas ebdomadas uisa est. post solis occasum stella tante magnitudinis: ut ad instar ignis splendorem de se emitteret. Iudei asserunt eā signū fuisse sui messie aduentus. Hec dicta sunt de signis stellarū. Porro de igne ethereo. fulmine scilicet atq; tonitruo. que ex collisione nubium gignūt: aliqua proferam exempla. ut noueris

secundum uerba saluatoris terrores de celo  
et signa magna etiam hijs temporibus  
contigisse. **De comitruo et fulmine**

**in nocte sancti Mathie, xxvii.**

**I**n uigilia sancti mathie apostoli erit biennium  
quod in colonia contigit res satis miracu-  
losa: quia insolita. In crepusculo eius-  
dem noctis ignis cadens de celo turri  
sancti andree incendit: similiter et  
sepem circa curiam cuiusdam cano-  
nici. que per multos annorum labores  
extincta sunt. Eadem autem nocte  
glacies fuerat congelata. unde et mi-  
raculum reputabatur: quod comitrua  
audiri et fulmina uideri poterant.

Aliud tibi referam exemplum terribi-  
le satis. **De theatro in saxoniam ful-**  
**minato. Cap. xxviii.**

**S**acerdos quidam de saxoniam nup-  
tius michi retulit miraculum stupen-  
dum. Hoc inquit anno in terra nostra  
in quodam theatro fulminati sunt  
viginti homines: solo sacerdote euadente.  
Fugit enim cum alios ardere uideret.  
Decebat enim ut ignis quo nichil leui-  
us est: leuitatis amatores puniret.

**N**o. Miror quod sacerdos non est punitus:  
cum ipse plus ceteris credatur peccas-  
se. **N**o. Sepe deus sacerdotibus parat.  
propter ordinem. sicut legitur de aaron  
quem non percussit lepra sed sorore:  
cum tamen legatur sorore non minus  
peccasse. Vel forte aliquid boni deus  
in eo preuidit: propter quod illi pep-  
cit. Quod uero aliquando ob huiusmodi  
leuitates deus sacerdotes puniat: post  
est exemplum. **De sacerdote in eliza-**

**ria fulminato. xxix.**

**E**t uilla in episcopatu treuerensi

elyzaria uocata: in qua anno preterito  
quarta feria ante natiuitatem sancti  
iohannis. contigit hoc grande ac terri-  
bile miraculum. Sacerdos loci hericus  
nomine. dum sederet in taberna: facta  
est intemperies aeris maxima. Quo  
festinate cum campanario suo in ec-  
clesiam: campanas pulsare cre-  
uit tempestas et nebula. et menarra-  
bilis strepitus in ecclesia. Veniensque  
repente ictus turbine prostravit u-  
triusque clericum et campanarium: ita  
quod campanarius sub clerico iacebat.  
Campanarius uero in nullo lesus est:  
clerico extincto. Cuius genitalia ex-  
usta sunt: reliquo corpore intacto. Que  
fuit eius accurrens calcando extin-  
xit. et auulsit. Ex quo patet. fornicato-  
rem illum fuisse. Vestimenta uero eius  
ita sunt lacerata. ut nulla particula  
cohereret solide parti: nec solida esset  
excepta illa particula in qua depende-  
re solebat manipulus in sinistro bra-  
chio. Sed et sternalia sua que noua e-  
rant ita sunt dilacerata: ac si fulminis  
dissipata essent. Sole uero sic sunt  
facte: ac si in aqua feruida fuissent  
decocte. Campanarius autem in maxi-  
mo timore ac stupore latens. uidit  
demones insultum facientes in ecclesia:  
sed et capsula que erat post altare. p-  
siliit super altare. et apertura facta  
est in ea que adhuc ita remanet. Si  
uero quorum reliquie ibi sunt. egressi  
fortiter resistebant demonibus: et  
fuit ibidem uehementissimum certa-  
men. Tandem deuicti demones. cum  
corpus asportare non possent: pre-  
tecti secum abstraxerunt. Refert idem

campanarius q̄ corpus sacerdotis usq̄  
ad tectum turris sub qua pulsantes  
steterūt. et sub qua prostrati iacebāt.  
uolencia demonū aliquoq̄ens sit rap-  
tum: sed beneficium sanctorū relapsū.  
Aut clericū eūdem tūc de nouo acq̄-  
sisse coronam corizando: quā quasi  
uictor iuxta domū suam suspendit.  
ut ibi stulti homines luderent: duce-  
rent q̄ choreas. Hoc etiam te scire uo-  
lo et probare exemplo: q̄ sicut deus ut  
dictum est malos per fulmina atq̄  
tonitrua de celo punit: ita per eadem  
aliquādo bonis succurrit. **de richwino**  
**a p̄donib; p̄ tonitruū liberato.**

**R**ichwinus cellerarius **xxx.**  
noster cū die quadam tempe  
discordie inter sepedictos reges de co-  
lonia exiret: non procul ab urbe plu-  
res armatos ex latere strate publice  
in suis dextrariis sedere conspexit. Qui-  
bus uisus cum satis timeret. uinis ex-  
cis cursu rapidissimo ad eum uenies:  
equū eius per frenū tenuit: quē hys  
uerbis superbe allocutus est dicens.  
Dñe monache descendite: oportet me  
habere equū istum. Dixit uerba finierat:  
et ecce dñs non uerbo sed tonitruo pre-  
domi pro seruo suo respondit. Nam cū  
tota illa die nulla fuissent audita to-  
nitrua. ictus tam ualidissimus ino-  
pinate perlonuit: ut equus satellitis  
genibus terram peteret: et ipse in tan-  
tis tergo uix in hereret. Mor q̄ manū  
a freno monachi retrahens: ait satis  
humiliter. Ite in pace: bonus enī uir  
estis. Cui ille regratians letus p̄cessit:  
diuinitus se liberatū recognoscens.  
Hec michi idem richwinus ore suo cō-

fessus est. **No** Valde timendus ē. cui  
sic ether famulatur. **Mo** Non solum  
ignis ethereus. sed et terrenus q̄ lignis  
nutritur et ab hominibus succeditur  
ei deseruit: nūc ad creatoris nutū vim  
naturalem cohibendo: nūc in re frigida  
non minus miraculose eandem ex-  
tendo. **de uidua que mensuras suas**

**ponens contra ignē domū suā ab incendio**  
**libauit. xxi.**  
**I**n episcopatu colonienſi **libauit. xxi.**  
opido imperiali quod duseburgh dicitur.  
uidua quedam ceruisiā braxare  
ac uendere solebat. Die quadam cum  
ciuitas casu fuisset incensa ip̄m q̄ ince-  
diū domui eius appropinquasset: illa  
non habens spem in auxilio humano.  
ad diuinū confugit. Nam omnia sua  
uasa quibus ceruisiam emptoribus  
mensurare solebat: ad ostiū domus  
contra flammās ponens. in multa  
cordis sui simplicitate sic orauit dices.  
Dñe deus iustus et misericors. si vni-  
qm̄ aliquē hominū hys mensuris  
decepi: uolo ut domus hec cōburatur.  
Si autem feci quod rectū est in oculis  
tuis. precor iusticiam tuā: ut in hac  
hora misericorditer respicias necessi-  
tatem meam: et michi meā supeller-  
tili parcere digneris. **Mira fides fecit:**  
**mira dei humilitas.** Is qui dixit. qui  
mensura mensi fueritis remaneat  
uobis. ac si ei oratione fidelis seruus  
conclusum fuisset: flammās om̄ia  
in circuitu deuorantes. a domo eius  
compescuit: cunctis stupentibus q̄  
ignis furcens materiam cremabilē  
lamberet nec incenderet. Audi nunc  
alia eque miraculosa. **de uie susanē**  
**se cuius uestis combusta est cruce**

*custodita miraculose. xxxii.*

**A**pus susannam ciuitatem diocesis colonienfis cuius quidam in hac ultima expeditione cruce signatus fuit. Eodem tempore ut militem suū dñs temptaret sicut sanctum iob; p-misit ut domus eius incendio periret. Flāmus uero sopitus cum omnia que incendi poterant in cinerem fuissent redacta: particula uestis eius quam crux occupauerat integra inter fauillas reperta est. Et mirati sunt omnes tantam scē crucis uirtutem ubiq; dilatantes. Simile miraculū in alio loco contigit: sicut audiuit a magistro iohanne decano aquensi. *Itē de pōmo cōbusto zona crucis circūligata et il-*

*Retulit michi. lēsa. xxxiii.*

**R**et alius de uirtute sancte crucis miraculū. Matrona quedam iquit crucem susceptam pōmo circūligauit: sic q; super asserem iuxta pūpū in quo ignis ardebat utrumq; simul ponens abscellit. Casu. imo quod uerius est dei mutū. pōmū cum cruce in carbonem lapsū est. Post modū cum femina reuersa cum repositū quēteret nec inueniret: tristis de cruce ignem per scrutata est. Et ecce pōmū uidit in carbonē redactū: zonā uero leuauit intactam. Quod pro magno miraculo reputans: predicto iohanni retulit. *Ad* Satis est mirabile q; idem elementū eodem momēto sic in re diuersa naturam suā mutauit. *Mo* Hoc fieri pro diuersitate meritarum: quibūdam tibi pandam exemplis. *De clerico qui a meretrice ifamatus incendiu nō sensit. xxxiiii.*

**G**erungus scolasticus bñmensis nuper ueniens de studio parisiensi. historiam retulit satis mirabilē: recentiori tempore illam asserens gestam. Familiam inquit cuiusdā uiri nobilis atq; potentis de franco: meretrix speciosa sequebatur. Cum qua cū multi indifferenter peccarēt: clericus quidam religiosus eiusdā nobilis capellanus de subuersione familie dolens. dñm hys uerbis allocutus est dicens. Omnis pene familia uestra meretricis huius contubernio corrumpitur: quorū pccā omnia deus de manu ur̄a requirer. Et hoc sciat nobilitas uestra. q; meo seruitio carebitis si non fuerit amota. *Mox* illa uocatur. uerba ei sacerdotis intimitur: ad que sic respondit. Dñe. ex inuidia loquitur hec. Quia uoluptati eius consentire nolui: idcirco me persequitur. Illo respondente. mētiris. uir eū castus est: illa mox subiūxit. Ego celerius faciam uos experiri ueritatem. Statim accedens ad clericū. sub forma penitentis lacrimis perfusa post fictam confessionē adiecit. Dñe tam uehementer de persona ur̄a temptata sum. nisi michi consentiēdo ignem a uobis succensū extinguatis: uiuere non potero. Ad quod uerbum cum se uir iustus signasset: illa uerbis quibus poterat submouisset: sequenti die iterū uenit. uerba iam dicta repetiuit: hoc etiam adiiciens. Si non feceritis quod postulo: ecce me ipsam interficio. Quo audito cum plurimū timeret. nec tamen aliqua modo libidini consentire pro-

poneret: respondit. Ecce tali die in tali loco si uolueris tecum dormiam: dummodo te non interfeceris. Sic illa leta animo recedente. dominum suum mor adijt: et quia capellanus suus sibi talia promississet: uerbis prociacibus indicauit. Interim clericus scolari suo precepit. ut in designato loco lectum ex lignis planis componeret: ligna arida cum stramine subiceret: deinde lintheamne decenter super tenderet. Quod et factum est. Die uero statuto uenit clericus. uenit et mulier: sed clericus stipula prius succensa. lectum ascendit: illam ut simul ascenderet uocauit. Que flammis ex omni parte cernens exsurgere retrocessit: crebriusque uocata. ad tam horrendos amplexus uenire recusauit. Clericus uero dei adiutus gratia. non aliter sensit illum ignem quam uentum rores flantem: nec est adustus capillus eius. neque uestimenta eius in aliquo sunt lesa. Quod ut misera illa uidit. territa. et ad horam de tam grandi miraculo compuncta: tam domino suo quam ceteris publice confessa est. quod si uirum sine causa ex solo rancore et inuidia ob uindictam premisse accusationis infamasset. Ipse uero uir uenerabilis non ingratus deo: ad ordinem se transtulit predicatorum. *de piscatore fornicario quem cades ferrum ob confessionem non lesit et postea*

*Referre solet aqua combussit. xxxv.*  
**R**edus bernardus de lippa quique abbas nunc episcopus in luonia quoddam miraculum dicens. Noui inquit piscatorem in episcopatu traictensi qui cum quadam femina multo tempore fuerat fornicatus. Et quia eius peccatum

minis erat notorium. tempore quodam in synodo imminenti accusari timens. dicebat intra se. Quid nunc facies miser. Si in hac synodo de fornicatione accusatus fueris. et confessus: illam in matrimonio mor ducere cogeris. si autem negaueris: candenti ferro conuictus amplius confundaris. Statimque ad sacerdotem ueniens. magis ut post patuit timore penitus quam amore iusticie peccatum confessus est: consilium quesitum et inuenit. Si habes inquit sacerdos firmum propositum nunquam peccandi cum illa. candens ferrum secum potes portare: ipsumque peccatum negare: spero autem quod uirtus confessionis liberabit te. Nota factum est: cunctis stupentibus quibus fornicatio innotuerat. Ecce hic ignis dei potentia sicut in superioribus exemplis contra naturam uiam suam restringit: et sicut in sequentibus audies. mirabiliter incanduit. Quid plura? Absolutus homo. Post dies plurimos cum alio quodam piscatore officij sui causa. in flumine nauigans. cum domum predictae mulieris uiderent ait alter alteri. Valde miror et mirum in meum. quare te in synodo non misisset ferrum: cum tam manifestum fuisset tuum peccatum. Ille de gratia sibi collata indigne gloriatus. eo quod tam uoluntate fornicandi cum illa concepisset: manu aquam fluminis percussit et ait. Ecce tantum michi nocuit ignis ille. Mira dei iusticia. Qui misericorditer penitentem custodiuit. iuste et miraculose recadiuantem nimis puniuit. Mor ut aquam tetigit: candens ei ferrum fuit. Quam statim cum clamore ualido

retrahens. pelleri dimisit in aqua: oia  
circa se gesta socio referens. sera ductus  
est penitencia. Non discordat ab hoc mi  
raculo. quod monachus noster lamber  
tus recitare solitus est. *de uiatore inter  
diario que frigidum ferrum iussit. xxxvi*

**R**usticus quidam contra alium  
habens inimicias: ciuicam ma  
ligno homini de ordine uiatorum quale  
multi sunt. pecuniam dedit: ut domum  
illius incenderet. Quam sub specie reli  
gionis intrauit: et tempe conuenienti  
succendit. Immemor miserrimus hos  
pitalitatis: postquam fuisset reedificata  
accepto pretio renouauit incendium.  
Turbatus homo de dampno repetito.  
omnes de quibus suspicionem habuit  
accusauit: qui per ferrum candens se  
expurgauerunt. Denique domus incesa  
reedificata est: et ferrum idem in angulo  
eius proiectum. Quod plura: Venit  
cursum pseudo uiator ille: antiqua  
corruptus auaricia. Humane satis  
susceptus. cum ferrum iam dictum uidisset.  
et quis eius usus esset interrogasset:  
respondit ille. Nescio quis domum hanc  
en altera uice succendit: et cum de qui  
busdam habuissent suspicionem cades  
illud portauerunt: sed non sunt exusti.  
Tunc ille. Ad aliquos usus posset con  
uertere. Quod cum nutu dei leuasset: sic  
in manu adustus est. ut cum clamore  
illud iactaret. Quod ubi pater fami  
lias uidit: incendiarium per uestem te  
nens exclamauit. Vere tu es reus. Non  
ad iudicem ductus. culpam nolle  
uelleret: est confessus: sicque pena rotam  
dampnatus. Multa enim huiusmodi  
miracula inuenies in distinctione

confessionis. Unde his omissis uidea  
mus quid deus miraculorum nostris tem  
poribus operatus sit in aere. Quod ipse  
uero dei filius ihc xpc uisus sit in nubib  
bus celi. non tamen in maiestate: sed  
in humilitate. exemplis ueris tibi po  
tero demonstrare. *de cruce que apparuit  
in frisia in aere tempe iudicandis criminis*

**Q**um oliuerus scolasticus. xxxvii.  
cuius uerbis hic uitor. crucem pre  
dicaret in frisia in diocesi monasteri  
ensi. uilla bedian. mense maio. sera  
feria ante penthecosten: triplex forma  
crucis apparuit in aere. una candida  
uersus aquilonem: alia uersus meri  
drem eiusdem coloris. tertia uero me  
dio colore colorata: habens crucis pa  
tibulum et figuram hominis in ea suspen  
sam. eleuatis brachijs et extensis. cum  
infixione clauorum in manibus et pe  
dibus. et capite inclinato. Hec media  
fuit inter duas alias: in quibus non  
erat effigies humani corporis. *Idem de  
cruce que apparuit in sinterhuse iuxta sole*

**A**lia uice et alio loco. xxxviii.  
in uilla frisee sinterhulen. tempe  
predicte predicationis crucis: appa  
uit iuxta solem una crux cerulei co  
loris. *Idem de alia cruce que apparuit in*

**T**ercia in uilla dochem. xxxix.  
fuit apparitio in dyoteli traue  
tensi. in uilla dochem ubi sanctus bo  
nifacius coronatus fuit martirio: ubi  
in die martiris eiusdem. cum multa  
milia accessissent ad iudicandam statio  
nem. apparuit crux alba et magna:  
ac si trabs ex transuerso trabis artifi  
cialiter composita fuisset. Hoc signum  
uidimus omnes. Verba sunt predicti

olueri. Mouebatur autem paulatim  
ab aquilone ad meridiem. Huic uisioni  
interfuerunt dñs henricus abbas nost.  
et uicarius monachus eius. qui et  
ip̃i uiderunt. *Itē de crutibus q̃ uise sunt  
iuxta coloniā in uilla ellendorpe. xl.*

**R**etulit michi quedā femina  
religiosa hoc anno. q̃ modico  
tempore ante crutis predicationē in  
uilla ellendorp. non multū distans  
a coloniā. post solis occasum duas  
crutes uiderit in aere: vnā maiorem  
et alteram minorem. que paulatim  
mouebantur ab occidente ad orientē.  
Volens habere testes tanti miraculi  
quosdam aduocauit: qui et ip̃i uide-  
runt. Audi adhuc miraculū de aere  
factum: terribile ualde. *de nube que  
in Saxonia cadens multos submersit. xli.*

**H**oc anno in Saxonia nubes inte-  
gra de aere cadens inter duo mō-  
tana: multis tam in corporibus qm̃  
in rebus fuit dampnosa. Tantis enī  
aquis habūdabat. ut monasteriū in  
ualle sitū peruaderet: et omnē in eo a-  
nimā uiuentem ab homine usq; ad  
pecus extingueret. Officinas euerit.  
supellectilem deuexit: sepes destruxit.  
Quicq; tantū monachi in turrem fu-  
gientes: ex omnibus saluati sunt. Vo-  
catur autem idem monasteriū wine-  
denburgh: et est de ordine nigrorum.  
Deinde idem torrens intollerabilis in-  
petu suo ciuitatem uicinā inuadēs. cui  
uocabulū est: fleue. similia operatus  
est ibi mala. Omnesq; ecclesias. necnō  
et omnia ciuitatis habitacula uolenter  
intrauit: homines atq; iunēta sub-  
mersit. Et quia deo non est cura de bob;

sed de hominibus: magnū et memoria  
dignū in suffocatis ostendere dignatus  
est miraculū. Nam omnes qui transac-  
to diluuiis in ecclesijs siue domibus re-  
perti sunt: niueo candore nitebant. Et  
autem in theatris siue in tabernis ex-  
tincti erant: carbonibus nigrores  
apparebant. Tali enī caractererens  
bonos distinguebat et malos. Ex q̃  
enī loqui cepi de aquis: ostendere tibi  
uolo quanta deus miracula etiā nris  
tempib; operatus est in illis. *De puo  
monstruoso post baptismū sanato.*

**O**defridus magister . xlii.  
nouiciorū nostrorū. ante conuer-  
sionem parrochiam quādam regebat  
Hic annū die quadam puerū baptiza-  
ret de cuius latere pendebat caro ruri  
horroris: mor ut infantem in no mē-  
scē trinitatis tribus uiribus inuer-  
terat: monstruosū illud apostema  
nūquā comparuit. Quo uiso hī qui  
aderant glorificauerūt deum: bap-  
tismi uirtutem ubiq; predicantes. *de  
pagano apud babilonē baptō et sana-  
to. xliii.*

**Q**uando p̃cis nris . xliii.  
erigentibus in obsidione babilo-  
nē. xpianus exercitus ex pte datus  
est in manus sarracenorū: episcopus  
beluacensis ductus est in babilonem  
captiuus. et cum eo multi. Cumq;  
satis humane a soldano tractaretur:  
femina quedam pagana cuius babb-  
lonica filiū habebat sic infirmū. ut  
nulla spes uite esset nullo. Prode qua-  
dam ostensum est ei in sompniis. ut si  
predictus episcopus illū baptizaret:  
mor omnē corporis sospitatem eru-  
peret. Illa sollicita de filio mane

cum familia ac parentibus ad episco-  
pū venit. quō uiderit exposuit: bapti-  
zare illum humiliter petiuit et ob-  
tuit. Sicut retulit henricus miles de  
plimene qui presens erat. baptisteriū  
pagani circumsteterūt et riserunt:  
quorū risus uersus est in āntracio-  
nem. Nam adolescens qui desperatus  
intrauit: baptizatus sanctissimus exi-  
uit. Spero q̄ usq; hodie in fide xpī per-  
seueret: et forte alij eius exemplo credi-  
derūt. Sed quid baptismi uirtutem  
in alijs cōmendo: cū illam mirabili-  
ter satis expertus sim in memetipso.  
*De auctore huius dyalogi q̄ uirtute  
baptismi conualuit. xliii.*

**Q**um adhuc scolaris paruulus  
tempore quodam i acutis labo-  
raret: et semel ac scdo post chrisim  
reduissēm. contigit ut puella qdā  
pagana quā matertera mea pecu-  
nia comparauerat. baptizaretur.  
Habebat enī circa decem ānos etatis  
Suasum est matri mee ut eodem li-  
thesamine quo illa de baptismo cre-  
derat. adhuc madido me inuolueret:  
et sciret q̄ tūcā sanitatis celerius  
secuturam. Quod cum factū fuisset:  
adactū illius aque sacratissime mor-  
tuū sudorem erupi et conualui. Licet  
enī baptismus medicina sit anime:  
multi tamen uirtute illius sanitatē  
corporū consecuti sunt. sicut legitur  
de tranquillino et chromacio uerbis  
prefecto. *Ad* Vellem aliquod au-  
dire miraculū in aquis simplicibz  
factum. quibus nec consecratio nec  
sacri crismatis infusio tribuit uir-  
tutem. *Mo* Deius tibi adhuc unū

referam de baptismo: cuius uirtutē  
amplius in re etiam aduersa cognos-  
ces. *De tunc qui uersus est in rabiem*

**T**ūc scholares cū baptizem. xlv.  
Tēpē quodam quidam scolares  
sacerdotū morem imitantes. in quo-  
dam flumine carnem sub inuocacōe  
trini nominis baptizauerūt. Cuius  
uero uirtutem tanti nōis sustinere  
non ualens: mor illis uidentibus  
uersus est in rabiem. Audi nūc de  
quo satis mirari poteris. *De curando  
rege anglie et de periculo eius ī mari.*

**I**n prima expeditione *Capit. xlii.*  
iherosolimitana r̄ richardus rex an-  
glorum. cū multitudine peregrinorū  
copijs q̄ marinis transfraxerat. Die  
quadam circa crepusculū orta est in  
mari tempestas ualidissima: ita ut  
naues procellis concusse et ui uētorū  
impulse: morte omnibz intētarēt.  
Rex uero sicut et ceteri mortem ante  
oculos habens: tota illa nocte cla-  
mauit. *O* quanto erit tempus in  
quo grisei monachi surgere solent  
ad laudandū deum: Tanta enī bona  
illis feci: ut non dubitem quin mor-  
tuū ceperint pro me orare: dñs nos  
debeat resuscitare. Mira fides regis. do-  
minus uero euidenti miraculo fidē  
regis remunerauit. Nam circa octa-  
uam horam noctis tempe mariti-  
nali monachorū surgenciū dñs co-  
nombus excitatus. et ipse p̄ potentia  
consurgens imperauit uentis et  
mari: et facta est tranquillitas mag-  
na. ita ut omnes mirarentur. Re-  
uersus uero rex. gratia eiusdem mi-  
raculi amplius ordinē honorauit:

quasdam domus elemosinis dando.  
de nouo alias construendo. Hec de mi-  
raculis aquarum sufficiant: quia ad-  
miracula terre festina. **De pressuris  
que facte sunt nostris temporibus.**

**O** idetur nostris temporibus **xlvi.**  
impletum: quod dominus in euangelio  
dicit. Surget gens contra gentem. et  
regnum aduersus regnum: et terremoti  
magnum erunt per loca. et cetera. Iacet de  
hys aliqua dixerim exempla: super ad-  
dam nunc plura. Nostris temporibus  
gens sarracenorum duce salatino rege  
syrie surrexit contra gentem christianorum:  
a quo capta est iherusalem cum terra  
sancta. Contra quam gentem perfidam.  
tres uidimus expeditiones maximas  
fidelium. Prima fuit sub frederico impe-  
ratore. secunda sub henrico filio eius.  
tertia sub frederico qui hodie imperat.  
De pestilentia et fame legimus satis:  
non in libris sed in pressuris nostris.  
Post mortem predicti henrici impera-  
toris tanta fames erat. ut malorum  
segitinis in alemania marca coloni-  
ensium. et in quibusdam prouincijs  
decem et octo solidis uenderetur: et ex  
magnitudine famis populus inu-  
merabiles extingueretur. De terremo-  
tibus per loca. noua et magna tibi re-  
feram miracula. **De terremoto in**

**in anno Cipro. xlviii.**

**I**n millesimo ducentesimo vicesimo octo  
ab incarnatione domini. sicut narrat quidam  
de eisdem partibus uenientes. due ciui-  
tates in cipro a terremoto corruerunt.  
In una uero illarum dictum episcopus in  
altari staret missamque celebraret: ec-  
clesia tremefacta cecidit. et tamquam

quam reliquum populum extinxit. **De  
terremotu in brixia. xlix.**

**I**n aduentu domini heretici mediolanenses  
hereticis qui erant in brixia multa cum  
iuctualibus plaustra transmiserunt.  
In ipsa uero die natiuitatis domini cum  
conuenerent. dominus terram concussit: et  
cadentibus edificijs plus quam duodecim  
milia hominum extinxit. Illi fugientes  
in campum cum audirent clamores  
mortentium. non fuerunt ausi redire in  
ciuitatem ad illorum succursum. Medi-  
olanenses uero ciuitatem deserentes. plus  
quam octo dies in tentorijs habitabant:  
timore eiusdem terremotus. In pagano  
in Cumis. in venetia. in Cipro. in papho  
et in alijs multis prouincijs atque ciui-  
tatibus eodem tempore multos terre-  
runt terremotus. Nec mirum. Tot turre  
tot edificia corruerunt: ut nichil aliud  
nisi finis mundi instare uideretur. **De  
terremotu in Colonia. l.**

**P**aruo intervallo post iam dictum  
terremotum. id est tertio idus ia-  
nuarii. factus est colonie et circa. no-  
uus terremotus tam ualidus: ut pa-  
rietes edificiorum concussi. ruina mira-  
rentur. Eadem hora abbas noster in  
monte sancte wallburgis erat ante  
solis ortum missam celebraturus. sic  
concussus est: ut ex eodem motu eccle-  
siam lapsuram: et altare cui astabat  
a terra degluendū esse formidaret.  
Deinde circa tempus quartum ebdoma-  
darum: aquenses alium terremotum sen-  
serunt. Veni etiam tam ualidissimi hys  
temporibus ut nostri fuerunt: ut nobis non  
modicum terrorem incuterent. In eodem  
anno de quo nunc loquimur. contigerunt

duo supradicta miracula. scilicet conflagratio theatri. et calus nubis: ut habes in presenti distinctione. *De igne*

*qui de celo cadere visus est in territorio*

*in hac septimana montensi. li.*

**I**n hac septimana montensi. li. uigiles cuiusdam castri comitis de monte. sicut ueraciter audiui contra celum respicientes: uiderunt celum ipsum aperiri: ignemque de ipso exire. Qui ad aerem inferiorem descendens. ad diuisa loca terribiliter satis ac mirabiliter mouebatur: alicuius magne rei portum se ostendens. Adhuc habeo quod tibi dicam de miraculis terre. *De homine de fodina in qua per annum iacebat obrutus mirabiliter liberato. lii.*

**I**n diocesi treuerensi uilla cuius nomen est wanebach. iuxta ecclesiam eiusdem uille duo homines in argenti fodina laborabant: unus uero inferius. alter superius in margine fosse. Inter lateribus fosse collapsis. homo qui in fundo erat mobilibus terre atque petrar obruitur: superior uero cum illis cadens sic contritus est. ut tertia die moreretur. Vxor autem obruti putans eum defunctum: missam pro eius anima celebrari fecit. Et quia paupercula erat nec sufficere potuit ad celebrationes missarum: singulis diebus in ecclesia coram altari pro remedio anime eius thus incendit. tribus tantum diebus neglectis. Quod cum fecisset per annum integrum: homines lucri causa purgare ceperunt fodinam. Cumque instrumentis suis obruto propinquassent: clamauit ille. Parcite. parcite: massam sit competentem reicite. ut non obruantur me. Illi primum putantes fantasma

esse: cum uocem eius cognouissent. fecerunt ut postulauerat. Audatus autem cum interrogatus fuisset. quomodo ibi tanto tempore uiuere potuisset: respondit. Singulis diebus tali hora diei quodam odore aromatico. ita sufficienter refectus sum: ut tota illa die usque ad eandem horam neque manducare neque bibere delectarer. In toto hoc anno per tres tantum dies eodem odore carui: et tunc fame pene mortuus fui. Non tamen exprimere potuit uirtutem uel causam eiusdem odoris. Vxor eius de hoc requisita: mox intellexit. quid pro anima eius fecerit. ut predictum est omnibus exposuit. *Ad.* Si spiritualia animabus impensa sic prosunt corporibus. puto quod illis in penis positus multum possit prodesse. *Mo.* De hoc satis audies in sequentibus. Quantum enim prodest humilibus in sacramentis ecclesie fides et deuotio. tantum stultas ac superbis eorumdem sacramentorum obest irrisio. *De homine qui sacramentum cinerum irridens puluere suffocatus est. liii.*

**R**eculit nobis theodericus monachus noster quoddam comes in weda. rem satis mirabilem. Noui inquit in confluentia carnificem hominem in officio suo probum satis. nomen illius exprimens. Hic cum tempore quodam tertia feria ante cineres. totam pene noctem in comestacionibus expendisset: mane quasi ad abluendas carnes cum quodam suo collega tabernam intrauit. Cumque ad officium missae pulsaretur. et fideles ad ecclesiam confluerent. necnon et eadem

## de miraculis

taberna: iamque soli hi duo illic remanentes potarent, aut alter carmifici. Certe modo nimis diu expectamus: eamus ergo ad ecclesiam propter sacros cineres. Cui ille mysterium cinerum irridento, respondit. Sede: ego tibi dabo cineres, et tu michi. Tollensque cineres de lare: iactavit super caput eius. Et ecce mox pena irrisationis subsecuta est. Nam statim circa caput et faciem tantum sensit pulverem: ac si foliibus ei insufflaretur. Cumque territus exclamaret: tantum ore cineris hausit: ut pene suffocatus fuisset. Accurrerunt multi: plagam tam mirabilem videntes. Ductus est in proximam insulam, in qua non pulvis sed gramen erat: sed nichil ei profuit. In veno, in pomerio, in solatio, neque in aliquo loco a turbine cinerum se defendere potuit: a quibus tandem suffocatus, penam luit irrisationis. Ecce, homo de quo supradictum est, deuotionis gratia etiam sub terra vivere potuit: hunc in aere iam dicta culpa suffocauit. Duo nunc subitaneam miracula: primum meruit uirtus humilitatis secundum uirtus castitatis. *de conuerso*  
**S**iphardus cuius. *liiii.*  
 memini in distinctione quarta, capitulo quarto, conuersus fuit in hementode. Hic cum esset homo benenatus, ut per humilitatem amplius mereretur, porcos monasterii pascere non desperit: immo precibus idem officium obtinuit. Die quadam cum iuxta nemus gregem porcorum pa- uisset: uidit ibi duas arbores que de

uno trunco processerant. Cui cum una placuisset, dirissetque in corde suo, deus quoniam idonea esset hec arbor ad alueolos porcorum: mox cecidit, ac si securi succisa fuisset. Ecce non oranti sed cogitanti lignum obediuit. Audi nunc aliud de castitate. *De puella et silice i signum stabilitatis eius scisso. lv.*

**A**lardus nouicius noster  
 sicut ipse michi retulit, habet matertera nomine iuctam: quam ante conuersionem licet corpe fuisset casta, gestibus tamen nimis ostendebatur leuis ac lasciuia. Erat enim mibilis. Hec cum die quadam cum sororibus luderet, germanus eius magne grauitatis clericus affuit. Cui dolens de sororis leuitate, silicem solidissimum de flumine tulit et ait. Prius scandatur lapis iste in manu mea: quam soror mea iuxta stabilis fiat ac monialis. Deus uero ut ostenderet hominem non esse iudicandum secundum faciem: mox silicem in manu eius scidit. Quod ubi illa comperit, tum uerbo fratris, tum miraculo lapidis compuncta: muptis ac seculo ualedixit: et in clauistro sancti monialium cui uocabulum est bethbure religionis habitum suscepit: eundem lapidem usque hodie in testimonium castitatis atque conuersionis sue re seruans. Hec dicta sunt de elementis. Placet nunc audire aliquid miraculosi de hijs que in illis mouentur: auius scilicet piscibus, animalibus ac reptilibus. *No* Placet. *Mo* Quod dicturus sum utrum scriptum sit an non, ignoro: ego cum illud didici non ex lectione.

sed ex cuiusdam religiosi uiri relatioe.

**De auicula meritis s<sup>c</sup>i thome epi a  
matrona miluo liberata. lvi.**

**M**atredam b<sup>e</sup>n<sup>e</sup> thoma cantuari  
ensem plurimu diligens, assiduus infir  
mitatibus laborabat: et cu doloribz  
angeretur, eudem martire hys uerbis  
inuocabat. Sancte thoma adiuua  
me. Habebat autem nescio cuius ge  
neris auiculam, que ex assiduitate  
audiendi: eandem absolute satis pro  
ferre didicerat oratione. Die quadam  
extra domunculam miluus ea uidens  
rapuit: et auolauit. In ipso captu du  
vnguibus illius aus premeretur: tunc  
tis audientibus qui aderant de aere cla  
mauit. Sancte thoma adiuua me.  
Et autem mirabilis deus martiris  
sui merita preciosa demonstraret:  
miluo ut auiculam dmitteret pre  
cepit. Que statim cu multa alacri  
tate rediit ad dnam: et ille rapine  
sue penam luens, mortuus cecidit  
in terra. **Mo** Quid est q<sup>d</sup> sanctus suc  
currit periclitanti auicule: et non  
egrotanti famule? **Mo** Quia illa  
aliam uitam non habebat: quam  
ista per fidem expectabat. Voluit et  
am ei ostendere, q<sup>d</sup> dilatio curatiois  
eius no foret ex impotentia, sed ex p  
uidencia: quia uirtus in infirmitate  
perficitur. Audi aliud miraculum.

**De columbis quibus miles licentia**

**reddi auolandi. lvi.**

**M**iles quidam ancelmus noie  
de ulla hifere, columbas plurimas  
nutrire solebat. Dictu est ei quia gra  
uiter nutriendo illas peccaret: eo q<sup>d</sup>  
sata et granaria lederent proximor.

Die quadam eis ad comedendu anno  
nam proiciens: cum omnes essent i  
vnu coram eo congregate, clara uoce  
cunctis qui aderant audientibus dice  
bat. Vos columbe, si dei uoluntas est  
ut penes me habitetis, manete: sin au  
tem, precipio uobis in eius nomine,  
ut statim recedatis. Ad quod uerbu,  
mor omnes columbe simul se leua  
tes auolauerunt: neq<sup>ue</sup> ultra reuerse  
sunt ad illa domicilia. **Mo** Quomodo  
ibi manere potuerunt contra uolun  
tatem diuinam? **Mo** Non fuit dei uo  
luntas, ut miles easdem columbas  
nutriret. **P**utas deo placere, cu nisi,  
accipitres, grues, et ceteri huiusmodi  
aues ad leuitates nutriuntur? **A**bsit.  
**P**ossunt tamen aliquae utputa cyco  
nie ad necessitates a religiosis nutri  
ri, siue hospitari: de quibus propter  
ocasionem miraculu tibi recitabo,  
**De aconis quibus prior benedictione**  
**reddi et auolauerunt. lvi.**

**A**pud cisterciu ubi caput est  
ordinis nri, plurime edificat  
cyconie. Quod ideo a fratribus religi  
onis permittitur: quia per illas no  
solum monasteriu, sed omnia in cir  
citu loca ab inuidis uermibus mu  
dantur. Hieme appropinquante  
cedunt: et tempore certo redeunt.  
Die quadam cum acies suas ordinal  
sent ad peregrinadu: ne hospitalita  
tis concessu inmemores esse uiderentur,  
conuentu qui eadem hora in campo  
laborabat petentes: eumq<sup>ue</sup> crebrius  
grutillando circuolantes, omnes i  
amiracione uerterunt: ignorantibus  
quid peterent. Ad quos prior. **P**uto q<sup>d</sup>

licentiam petant recedendi. Eleuansq;  
manu benedixit eis. **N**ox miru immo-  
dum cu multa alacritate simul auo-  
lantes: monachis exeuntib; in uiam  
qui regularem benedictione accipere  
sue expectare pui pendit, magnam  
uerecundiam incusserunt. **E**t hoc est qd  
dn̄s p̄ iheremiam populo suo impro-  
perat dicens. Turtur et hyrundo et cy-  
coma. custodierunt tempus aduentus  
sui: populus autem meus non cognouit  
iudiciu dñi dei sui. **Mo** Vbi habi-  
tant aues iste in hyeme? **Mo** In locis  
utq; calidis. **De hoc qd hyrūdines sepi  
solita repetant habitacula. Ix.**

**S**icut michi retulit quidam  
sacerdos. pater aliquis famili-  
as plurimos habens nidos hyrundi-  
nu in domo sua. et hoc ipm de quo tu  
queris discere desiderans: una ex eis  
cepit: cartulamq; hec uerba contine-  
tem. o hyrundo ubi habitas in hyeme  
pede eius alligans: abire permisit.  
Sciebat eni experimēto: quia semp  
loca necnon et habitacula solita repe-  
terent. Illa cum ceteris in asiam ueni-  
ens: in domo cuiusdā petri indificauit.  
In cui? pede cum propter ingressus  
uel exitus cotidianos. predictam car-  
tulam contempleretur: scire uolens  
quid esset. auem cepit. cartulā legit.  
et amouit: alteram q; anectens tali  
modo interrogacioni respondit. In  
asia in domo petri. Quod cu sup̄dic-  
tus paterfamilias in reuersione sue  
hyrundinis didicisset: historā hanc  
pro miraculo multis recitauit. De  
cycomis uero multa ammiracione dig-  
na tibi re- tate possem. si non ad uti-

liora festinarem. **M**asculi suas feminas  
ualde zelant: adulteria grauissime iū-  
dicant. **H**abent tamen femine unū re-  
mediū satis miraculosū. **S**i ante adue-  
tum sui comparis aquis se immergere  
potuerit. culpam adulterij ille minime  
cognoscat: sic q; mortem euadit. **De  
cycoma propter adulteriu occisa.**

**I**n curia cuiusdam militis sicut. **Ix.**  
a quodam religioso uiro ueraciter  
audiui. indus erat cycomiarū: maris  
et femine. Illa absente masculo. adul-  
teriu admittens: frequenter paludi  
que domui proxima erat se immerfit.  
Quod cum miles notasset: causam  
scire uolens. fossam sepibus operiri  
precepit. Quid plura? Cum illa ad-  
missio scelere. solitam aquā peteret:  
nec ei ingressus pateret: interim mas-  
culus uenit. crimen agnouit: adul-  
teram rostro impetiuit. Ad cuius i-  
terfectionem cu solus non sufficeret:  
cum furore auolans. et post horam  
rediens. multis cycomis sibi affonatis  
in oculis om̄i qui in curia aderant:  
miseram interfecit. Sepe eni in scrip-  
turis deus auius se comparat. Cui?  
sponsa anima fidelis est. Adulteriu  
uero om̄e peccatū mortale. quod a dō  
sepat et dyabolo coniūgit. Aqua bap-  
tismus est uel penitencia. que semper  
reiteratur. et culpam abluit: ne deus  
illā uideat ad uindictam. **H**is dictis  
etiam de piscibus qui de aqua facti  
sunt unde aues. aliquid tibi miracu-  
losi recitabo. **De anulo conradi pre-  
positi in esoce reperto. Ixi.**

**C**onradus prepositus sancti  
seuerini in colonia. etiā ippositus

erat rancientis. Hic cum tempe quodam  
ad idem opidum nauigaret. et manus  
extra nauim in flumine lauaret: annu-  
lus aureus bonus ualde ex eius digito  
labens. cecidit in renu. Anno uero se-  
quenti cum ad iamdictum opidum iterum  
nauigaret. circa eundem locum in quo  
annulu perdidit. piscatores obuia  
habuit: a quibus si aliquos haberet  
piscas inquiri precepit. Responderunt  
illi. Habemus esocem unum qui prepo-  
sito rancienti debetur: quem uendere  
non audemus. Quibus cum dicerent  
ecce prepositus presens est: piscem ei  
obtulit. Quem cum coctus exente-  
rasset: annulus prefatus in eius uisce-  
ribus est repertus. Quem cum celare  
non posset nec uellet. preposito eum  
ostendit: quem ille mox agnouit. et  
non absque magno miraculo recepit.

*De aquis in sanguinem uersis et piscibus*

**S**acerdos quidam *carum. lxii*  
et monachus de ordine nigro.  
anno preterito retulit michi de aquis  
et piscibus rem ualde miraculosam.  
In prouincia inquit nostra sicut multi  
sunt testes. tempore quodam omnes  
paludes et fluencia: in sanguinem  
uersa sunt. Quorum amaritudinem  
cum pisces sustinere non possent: re-  
lictis aquis aridam petierunt. An-  
guille uero sepes ascendentes. illis quasi  
herentes: sic inuete sunt. Multitudo  
autem piscium in aquis mortua est:  
ad instar vntus plage egypti. Aliquid  
nunc subitaneum de bestis et animalibus  
que in terris gradiuntur: quod mira-  
culum sit. *De bubulis qui custodem*  
*suum interfecerunt. lxiii.*

**Q**um wilhelmus nouicius noster  
in prima expeditione iherosoli-  
mitana rediret romam. casum ibi tunc  
recente audiuit: unde multi miraba-  
tur. Bubulcus quidam bubalos iux-  
ta urbem pauerat: uiginti annis  
et amplius. Die quadam cum non  
procul a pascentibus in agro dormiret:  
quatuor ex eis conuenientes. fronte  
quasi ad colloquium coniungebant: et  
post horam ad suum pastorem curren-  
tes. tum pedibus calcando. tum cornibus  
uentilando: eum in frustra diuidentes  
interfecerunt. *De lupa que scolasticum*  
*interfecit in carpantia. lxiiii.*

**R**etulit nobis abbas daniel. de  
lupa rem satis mirabilem. In  
carpantia inquit ubi scolasticus erat.  
scolasticus die quadam licenciatus fue-  
rat ire ad siluas. Qui in nemore lype  
antrum reperientes: catulos omnes  
eiecerunt. Quorum pedes unus bipem  
sua amputauit. Quibus recedentibus  
lupa rediit: et ut catulorum pedes pisa-  
sos uidit. recedentes insecuta: solūmo-  
do eum qui hoc egerat nimium furens  
impetiuit. Ille uero timens: arborem  
ascendit. Quem cum insequi non  
posset. cepit ungibus circa radices  
fodere. Et cum sic non proficeret: ali-  
os lupos aduocauit. Interim nuntii  
antibus scolasticis. homines de uil-  
la cum gladiis. cuspitibus. et baculis  
ei in auxilium uenientes. lupos abege-  
runt: in medio sui illum ducentes. Lu-  
pis inuitatis ad horam sequentibus  
et cedeuntibus: illa sola perseuerauit.  
uindicare se temptans. multis cona-  
tibus. Et cum essent proximi uille:

lupa se periculo dans in ulionem  
catulorum. armatorum custodias ir-  
rupit: et scolaris gule insiliens ipm  
extinxit. Que statim occisa est. **No**  
**Satis** inicoz q scolarem illum pre-  
ceteris cognoscere potuit. **No** Mul-  
ta huiusmodi sunt dei iudicio: ex qbz  
vntu est quod sequitur. **De homine**  
**cuius omnes liberos suffocauerunt.**

**H**omo quidam **lupi.** **lxv.**  
Iuxta aquisgram tres habuit  
liberos. Eo uero tempore quo philippus  
ibidem coronatus est: multi in prouin-  
cia lupi uidebantur. Ex quibus unus  
iam dicti hominis infantem extra do-  
mum repertus, rapuit: quem collo suo  
miciens siluas petiuit. Miles quidam  
casu per uiam equitans, misertus in-  
fantis, post liquum circumspectavit: cuius  
vultu et incolumite ex dentibus eius  
excussit. Non multo post idem puer,  
nescio quo dei iudicio a lupo rapitur:  
suffocatur et comeditur. Habebat ite  
infans sororem maiorem se: que cum  
die quadam missa fuisset in agrum  
ad hauriendam aquam de fonte. Lu-  
pus multis uidentibus ad illam cucur-  
rit: et antequam homines subuenire  
possent, puellam exinperat, intestina  
eius deuorans. Sic homo ille duobus  
liberis priuatus, cum tempe quodam  
guerre uxorem cum suppellectili sua in  
ciuitatem transtulisset: tertium puerum  
ad custodiam domus sue quoadusq;  
reuerteretur dimisit. Quem reuer-  
sus non inuenit, nec postea uidit: et  
uersimile est q a lupo sicut ceteri fu-  
erit captus atq; suffocatus. Ex quo  
loquimur de lupis, referam tibi de

lupo quod nuper audiui: unde satis  
mirabar. **De lupo qui puellam traxit**  
**in nemus ut os de gutture daret**

**Iuxta uillam crueret.** **lxvi.**  
cuius nomen excidit, lupo puellam  
adulteram iniussit: dentibus brachium  
illius tenens. Quam cum secum tra-  
heret, quociens illa clamare cepit, cla-  
mantem durius pressit: et tacenti  
pepercit. Ducta est ab eo in siluam  
ad alium lupo: cuius gutturi os fue-  
rat insertum. Qui cum nimis torqueretur,  
per os alterius lupi manus puelle  
in gutture hyantis inuolutur: a qua  
os quod inhererat extrahitur. Sa-  
natus uero mox cum suo collega, pu-  
ellam ad uillam propriam reducit.  
**Hec de bestiis dicta sunt. Nunc uero**  
**de uermibus aliqua subiungam: sic**  
**q distinctione concludam. De uiso**  
**ne qui persequutus est theodericum**  
**cognomento cancer.** **lxvii.**  
Nulla diotetis coloniensis nomine  
carpanta, homo quidam fuerat de  
quo michi non constat utrum adhuc  
uiuati, religiosus, sed cecus: theoderi-  
cus nomine, cognomento cancer.  
Hic tempore quodam iuuetutis sue  
dum in agro tribulos aridos leuasset:  
bifone sub eis magnam offendit. Qui  
cum se contra eum in pedes suos pos-  
teriores quasi ad pugnam erexisset:  
ille iratus arrepto ligno uernis occi-  
dit. Mirabile dictu. Cum theodericus  
nichil minus suspicaretur: uidit bi-  
fonem extinctum sua insequi uestigia.  
Quem cum denuo transgredisset, et mul-  
toiens concremando incinerasset:  
non tamen profecit. Non fuit locus

adeo remotus neq; nūdus: qui ei ad dormiendū esset tutus. Noctibus per clipeum timore illius ad trabem suspendebatur. Cum tempe quodam equitaret cū alio uenatore socio suo. ei; tanta mirabilia conquerendo recitaret: ecce uermem eundem ille uidit caude equi eius inherente: celeriusq; ad eū scandente. Qui mox exclamauit. *Caue. caue: en dyabolus equū tuū ascendit.* Mox ille desiliens: occidit eum. Alio itidē tēpe sedente eo cū sortis suis. conspiciatur sepe dictū uermē in poste proximi parietis. Ecce inquit ubi dyabolus ille. Numquā ab eo liberabor: nisi se uindicauerit. Moxq; nudata coxa: sinebat uermē accedere. Quem cū momorasset: mordentem manu iactauit: ipsumq; morsum celerius rasorio ad hoc preparato abscondens. longius periecit. Et mox ipsa prescisa ob infectionem ueneni ad instar pugni intumuit: et crepuit. Sicq; liberatus est a uermē illo imūdiſſimo. Postea idem theodericus a quodā milite innocenter exoculatus. tante effectus est religioſitatis: ut semper nudipes incederet: sicq; limina bñorū apłorum petri et pauli. nec non et sancti iacobi apud compostellam: multis uicibus frequentaret. Referam tibi nūc aliud exēplū. *De bufone qui in phiala sacerdotis reperitus est.* *lxviii* colonienſis sacerdos quidam celebrat: homo satis mirabilis. et gule totus deditus. Nolo eum nominare: spero q; ad huc uitam suam debeat emendare. Huic consuetudo est tempe estiuo. propē incitamenta gule tantū in phyalis

bibere. id est in cyphis uitreis. Die quadam phialam suam uino repletam tollens. cū nescio cui ad potandū illā porrigeret: bufo magnus fundo isedit. De qua uisione ualde territi. mirabantur quomodo corpus tam magnum intrare potuisset: cū eidem uasi quod inferius diffundebatur. esset collum longū et exile nimis. Cumq; sacerdos non posset uermē eicere. neq; uas uellet frangere: in locum unde ipm tulerat reposuit: et post horam reuersus: nichil in eo reperit. Admirū liquor ille miraculose conuersus fuerat in uermem horridū: ut eius exemplo sacerdos abhorreret ebrietatem. *De bufone qui repertus est sup altare iudeorum*

*cū celebrarent stenophaga. lxx* Non est diu q; per huiusmodi uermem deus iudeos qui corpore et cultu omnino imūdi sunt: miraculose satis confudit. In uilla proxima q; uintere nominatur: tempe quodā iudei illic cōmorantes in domo cuiusdam militis quam condixerant. q̄sdā sollempnitates celebrabant. Cumq; altare pannis multis ac mūdīs operuissent: tempe sacrificii uespertini simul intrantes. sacerdos ad altare accedens. postq; pannos reuoluit: sub eis circa mediū altaris maximū bufonem inuenit. Qui cū ex nimio horrore clamaſſet: accurrere iudei. accurrerūt et xpiani: nec potuit latere uisio tam monstruosa. Phores emī milites et eorū uxores ad spectaculū confluxerant: qui in risum resoluti. iudeorū confusionem augmētauerūt. Per quos etiam recitatum est tunc

temporis dñō geuardo abbati nrō: a quo ego audiui. *Floueris etiam uermes uenenatos. aliquas uirtutes habere naturales. De serpente qui vulnus satellitis suxit et sanauit.*

**R**eculit nobis henricus .lxx.  
De foresto miles honestus et uerax: rem de serpente mirabilem. *Satelles inquit quidam iuxta nos anno preterito vulneratus in latere et male sanatus: erumpente sanie amplius torquebatur. Die quadam cū mudato latere super truncū succise arboris se reclinaisset. ut sanies efflueret: obdormiuit. Interim serpens aduenit: et vulnus suxit. Expergefactus ille. serpentem excussit. Et licet territus fuisset propter uenenū: magnū tñ mor sensit remediū. Suasum est ei ut demuo in eodem loco. predicto mō colubro copiam sugendi daret: forte sanitatem omnino reciperet. Quod ita factum est. Sanissimus uero effectus. in tantū a serpente cepit diligi: ut ut in aliquo loco dormire posset. quin ad eius lectum ueniret. Cum consorciū homo abhorrens. prouinciam mutauit: interimq; per annū fere dimidiū illum non uidit. Reuersum demuo serpens sequitur: et cum non posset intrare ubi ille cubabat. mane ante ostiū repertus est. Suasū est ei ut monstrū occideret. Respondēte illo. curatorem meū non occidam: tandem inopportunitate serpentis exasperatus. occidit illum. Sicq; ab eo liberatus est. Quāntū serpentes hōib; parcauit. duobus tibi pandam miraculis. *de matrona flandrensi que**

*orbis serpentem bibit et in partu illi*

**M**atrona effudit. .lxxi.  
Quedam in flandria sicut mihi audiui a wigero monacho uilariensi cum infantem peperisset: circa illius corpusculū serpens maximus se cōplicauerat. De quo cum disputatum fuisset. quomō foret sine periculo in faunis abstrahendus: consilio cuiusdā gladius super eum positus est. Ad cuius frigiditatem coluber territus se erexit: et ab infante cecidit. Qui baptizatus: paucos superuixit dies. In orbita eundem serpentem matrona fertur bibisse. *Item de muliere cui dormienti serpens p os ingressus est et in partu*

*egressus. lxxii.*  
Simile pene contigit in dyoceli traiectensi in uilla dulce. Nutrix alardi nouici nostri sicut ipse mihi reculit: cū quadam die iuxta aluicola apum dormiret: ingens serpens per os uentrem illius intrauit. Adueniente eius marito ut dormientem excitaret: uidit caudam ad mensuram digiti eiusdē serpentis adhuc superesse. Quem cū retrahere non posset: illa euigilauit dicens. Valde incommode soporata sum. Et noluit ei maritus indicare quod acciderat: ne ex ipso timore moreretur. Erat enī uicina partui. Cui a matre consilio uiri lac et dulcia queq; ministrabantur: ut serpens eisdem potatus quiesceret. In hora uero partus: mulier cum infante serpentem effudit. Quem cum uir extracto gladio expectasset. et ille sicut est naturaliter prudens ad feminā rediret: preoccupatis eius itinerib; occisus est. Si oīa recitare

uellem que meis temporibus miraculose  
id est contra solitum nature cursu facta  
sunt: ante me tempus deficeret quam co-  
pia dicendum. Interim ista teneas. His  
delecteris: quia ad ea que magis utilio-  
ra sunt festino. Quia scriptum est de  
deo. mementote mirabiliu eius que  
fecit: horu que dicta sunt recordemur  
dicerentes cum propheta. Tu es deus qui  
facis mirabilia solus. Non nobis domine  
non nobis: sed nomini tuo da gloria  
Nomen patris xpi est: per que facta  
sunt omnia. Cui cum eodem patre et spiritu  
sancto honor sit et imperiu: per omnia  
secula seculoru. Amen. *Explicit decia  
distinctio de miraculis.*

*In primis capitula vnderime distic-  
tionis in qua tractandum est de*

*Moribibus. .j.*  
**M**o sit mors et unde dicatur. et  
de quatuor generibus morientiu.

**D**e morte meyeri sacerdotis *ii.*  
de claustra. *iii.*

**D**e morte plenbardi sacriste eiusdem cenobii.

**D**e morte sigheer monachi. *iiii.* *v.*

**D**e morte adolescentis laici cum quo an-  
geli cum moreretur loquebantur. *vi.*

**D**e oberto conuerso qui moriens celeste  
audiuit armoniam. *vii.*

**D**e conuerso ceco qui audiuit angelos  
officia exequiaru completere. *viii.*

**D**e morte fratris hildebrandi cuius animam  
in specie pueri speciosi conuersus candida  
torum deferbat. *ix.*

**D**e conuerso mortuo circa cuius corpus  
frater wernerus candelas stare uidit.

**D**e morte herwici prioris. *x.*

**D**e morte meigozi conuersi qui ad *xi.*  
mandatu giselberti abbatis reuerti. *xii.*

**I**tem de morte gozberti conuersi qui reu-  
ertens uisa reuertit. *xiii.*

**D**e finali contricione sacerdotis quandoq  
nigri monachi existentis. *xiiii.*

**D**e rudnigero monacho cui beatus dauid  
finem suu predixit. *xv.*

**D**e morte gerungi conuersi quem hoies  
nigri et uultures morientem obseruabant.

**D**e morte conuersi super quem *xvi.*  
residebant corui cum agonizaret qui a co-  
lumba expulsi sunt. *xvii.*

**D**e morte kononis de malebergh mona-  
chi in claustra. *xviii.*

**D**e morte ludolphi monachi de porta.

**D**e morte alardi monachi de *xix.*  
lucha cui xpi cum uir et scis morien appuit.

**D**e milite occiso qui ad muota *xx.*  
nomen diuini nominis saluatus est.

**D**e frilone qui sine sacramentis *xxi.*  
obijt. satis a filio monitus. *xxii.*

**I**tem de frilone occiso qui ante mortem  
omnia sacramenta suscepit. *xxiii.*

**D**e wigero milite qui a saracenis occisus  
est. *xxiiii.*

**D**e theoderico de culant *xxv.*  
qui orans ad sepulchru domini ut morere-  
tur precibus obtinuit. *xxvi.*

**D**e morte monachi de orsburgh qui ui-  
uere recusauit propter inordinatu abbatu.

**D**e abbate qui in bauvaria *xxvii.*  
incendio suffocatus post morte miracula fe-  
cit. *xxviii.*

**D**e morte inclusi de sco *xxix.*  
maximimi in Colonia. *xxx.*

**D**e morte demencie sanctimonialis  
mulieris circa cuius corpus inuenti sunt  
nouem circuli ferrei. *xxxi.*

**I**tem de osilia leodicense que circulis  
ferreis se ligauerat. *xxxii.*